

Vestnordisk kvindekongference

Kvindes position i Inatsisartut, det grønlandske parlament

MarieKathrine Poppel

Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet

mkp@ii.uni.gl

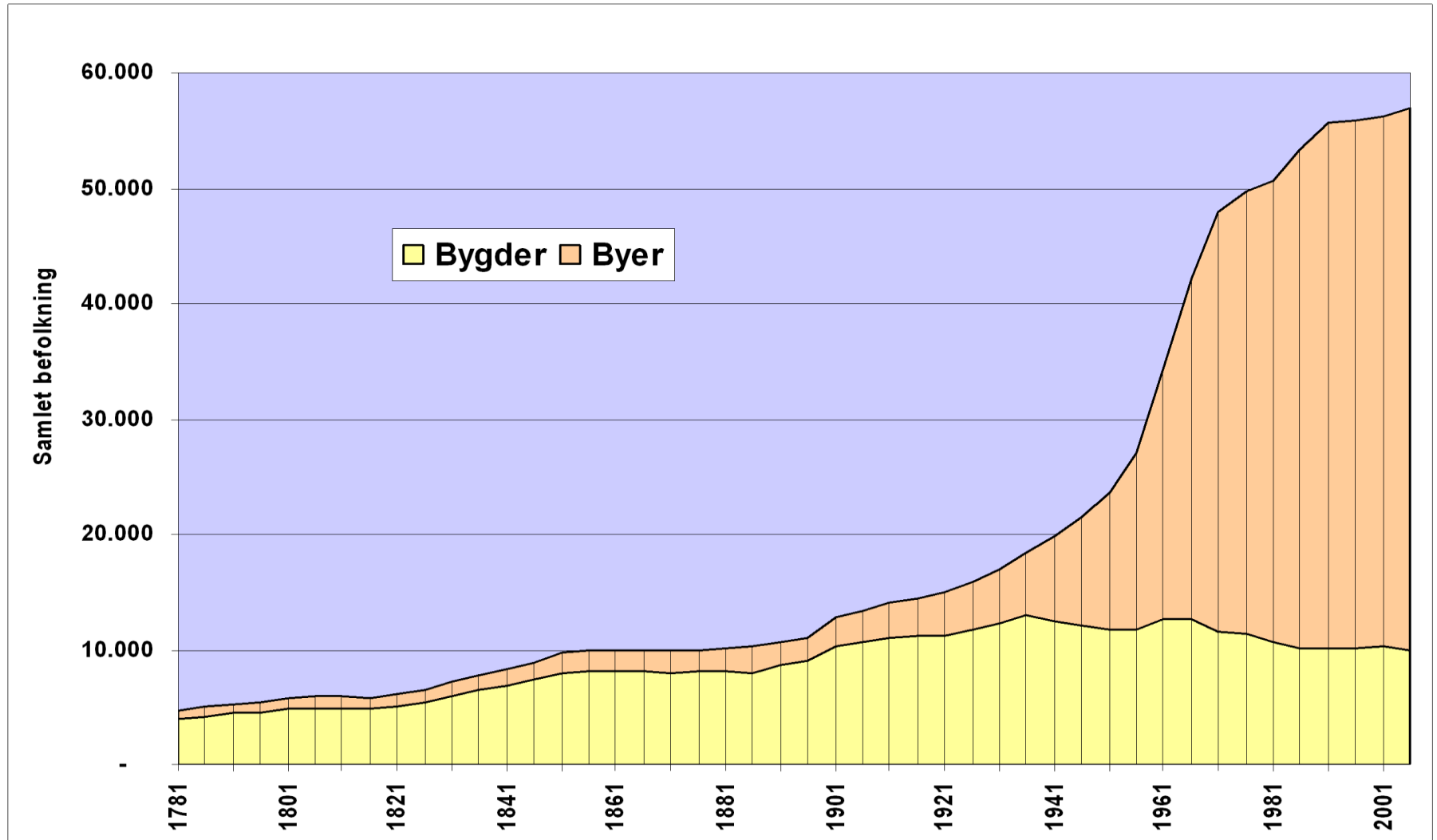
Grønland i verden - kort

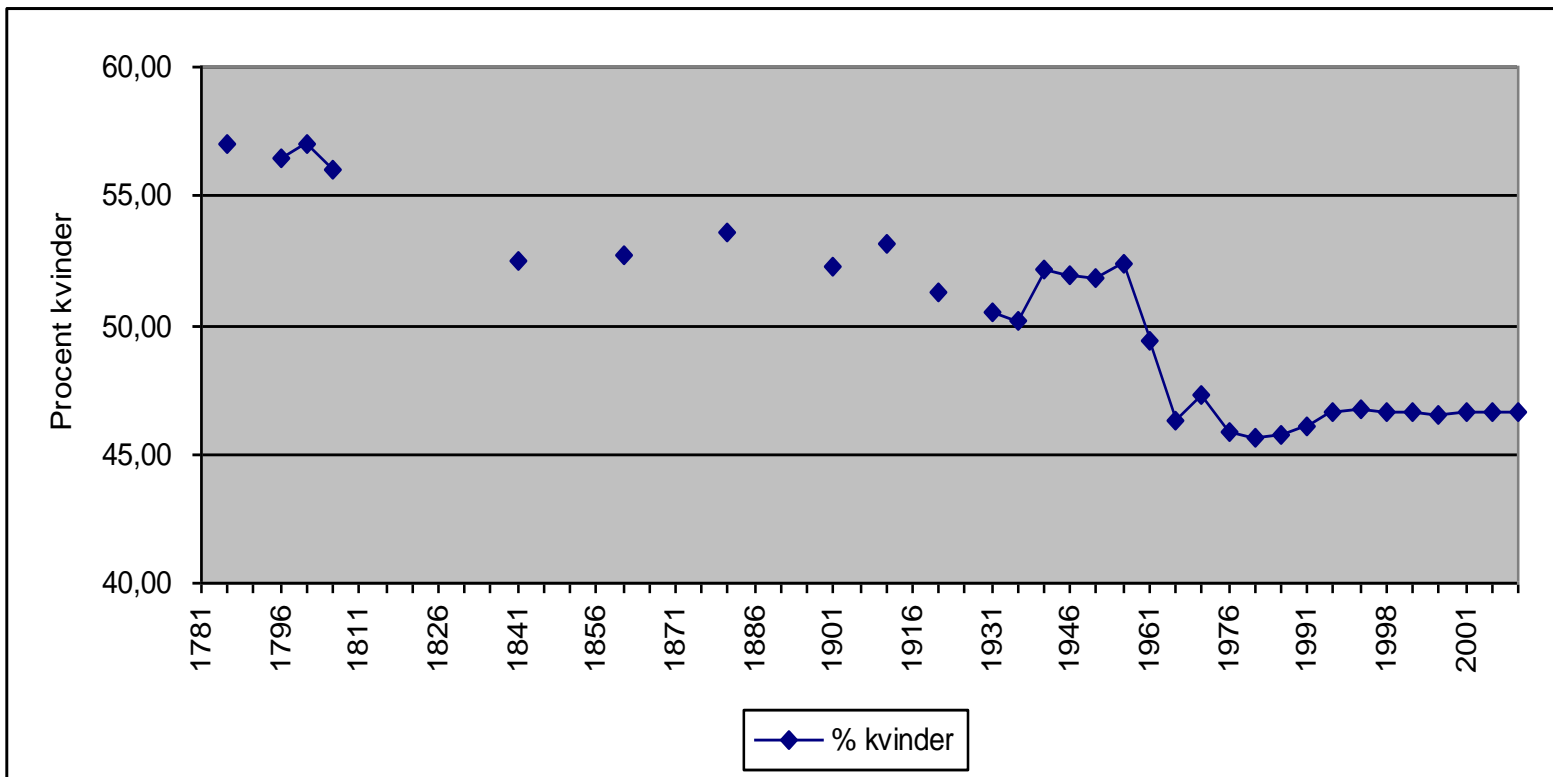
Introduktion

- Demografi
- Kvinder og kultur
- Kvinder i erhverv
- Kvinder i uddannelse
- Kvinder i politik
- Kvinder som medlemmer i bestyrelser

Demografi: Bosætning i byer og bygder

Kvindeandelen af den samlede befolkning. Grønland 1781 – 2003.

Kilde: Rasmus Ole Rasmussen

Kvinder og kultur

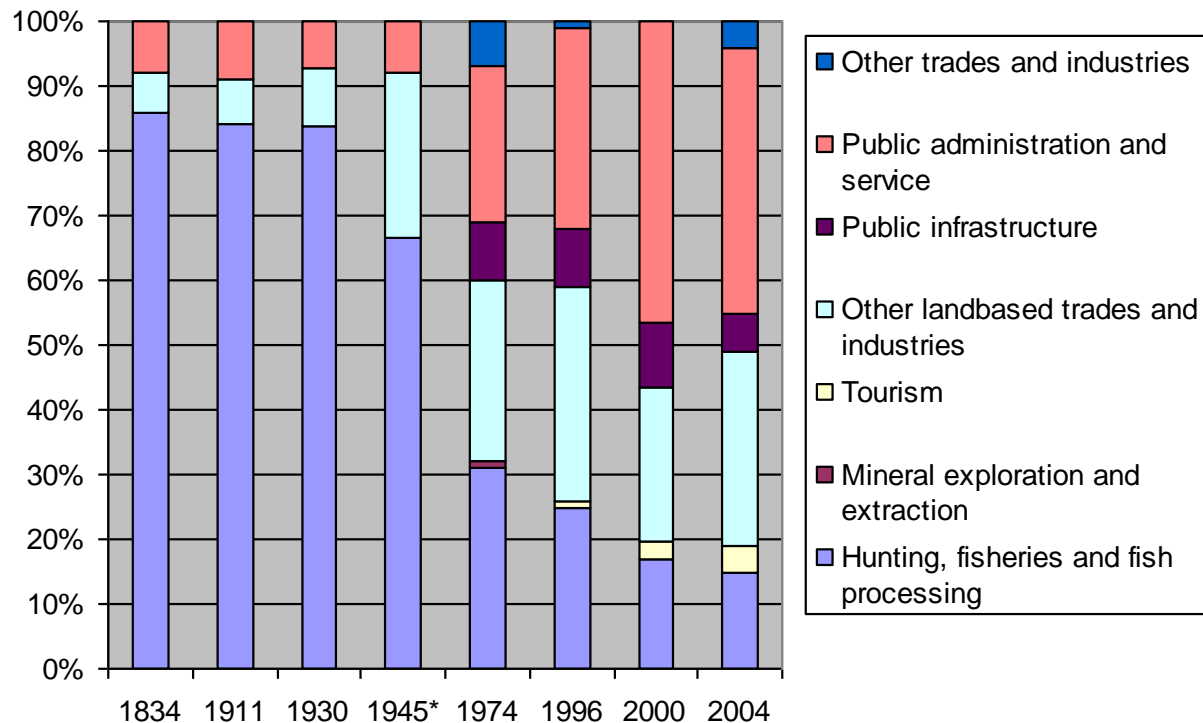

Erhverv og kvinder

Beskæftigelse fordelt efter erhverv og aktiviteter: Grønland 1834-2004

Sources: Grønlands Styrelse 1942; Danielsen et al., 1998; Grønlands Statistik 2003, 2005, M. Poppel 2005.

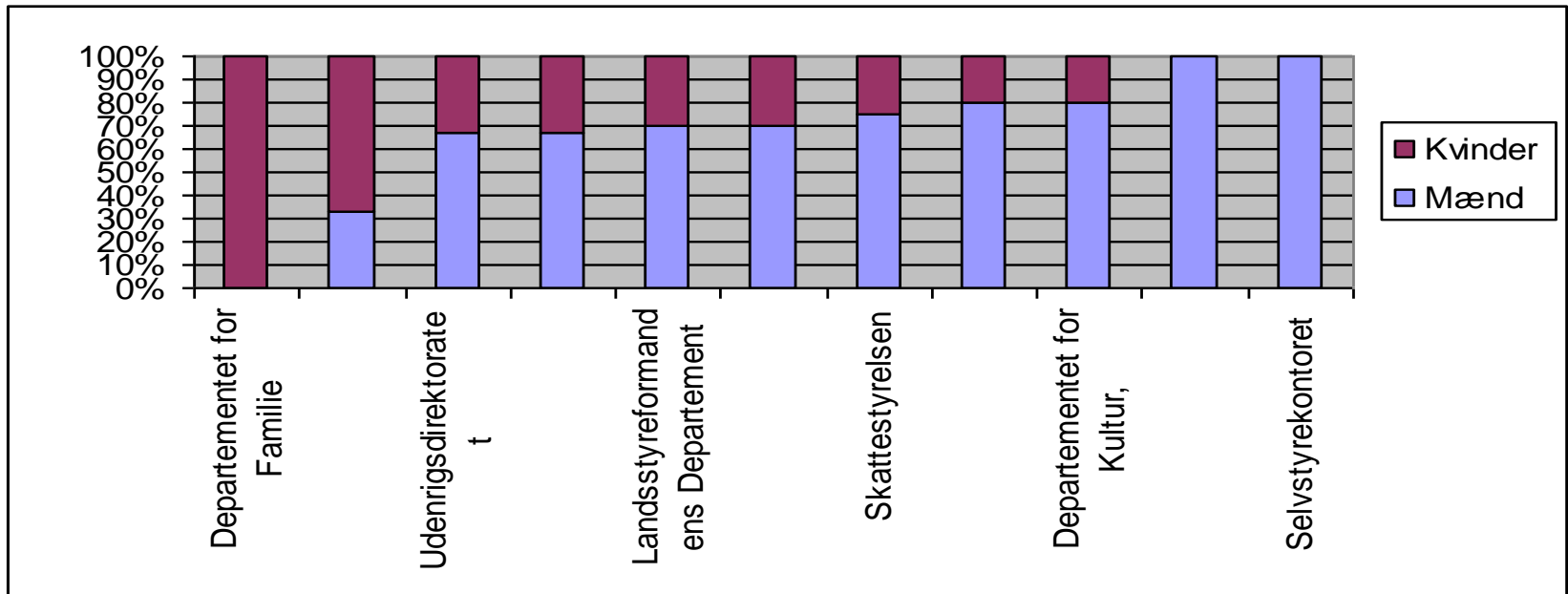
Note: *) inkl. medlemmer af husholdningen; **) inkl. alle hoteller og restauranter

Det samlede antal lønmodtagere fordelt på erhverv og køn, 2005 og 2006

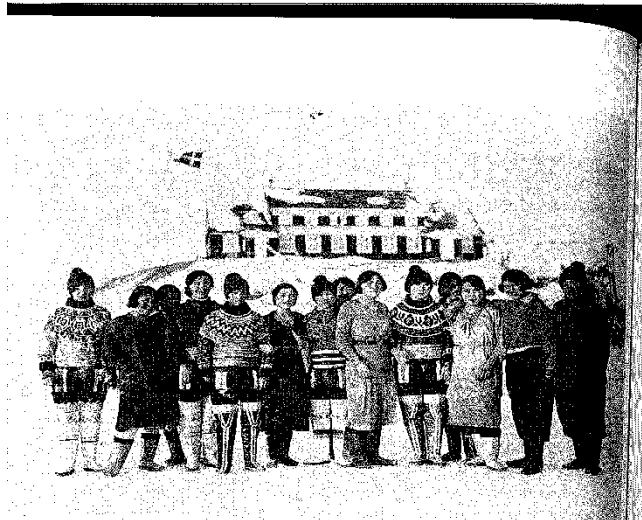
	2005		2006			
	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd	I alt
Samlede antal lønmodtagere	12.696	16.012	28.708	13.005	16.468	29.473
Offentlig administration, forsvar og socialforsikring	8.156	4.731	12.887	8.347	4.717	13.064
Handel og reparationsvirksomhed	2.008	2.767	4.775	1.974	3.030	5.004
Transportvirksomhed	600	1.902	2.502	628	1.954	2.582
Hotel- og restaurationsvirksomhed	487	394	881	471	389	860
Fast ejendom, udlejning, forretningsservice mv.	402	766	1.168	466	815	1.281
Industri	265	600	865	281	643	924
Bygge- og anlægsvirksomhed	246	2.618	2.864	246	2.658	2.904
Andre kollektive, sociale og personlige serviceaktiviteter	205	296	501	224	291	515
Pengeinstitutter, finansierings- og forsikringsvirksomhed	100	61	161	104	61	165
Fiskeri	79	1.324	1.403	91	1.351	1.442
El-, gas-, varme- og vandforsyning	70	374	444	74	347	421
Sundheds- og velfærdsinstitutioner mv.	44	12	56	60	26	86
Undervisning	24	20	44	28	22	50
Råstofudvinding	8	131	139	10	149	159
Landbrug, jagt og skovbrug	1	15	16	1	13	14

Kvinder og mænd som ledere (departementschefer, afdelingsledere og kontorchefer) i selvstyreadministrationen, maj 2009, antal og andel (%)

Kilde: www.nanoq.gl

Kvinder og uddannelse

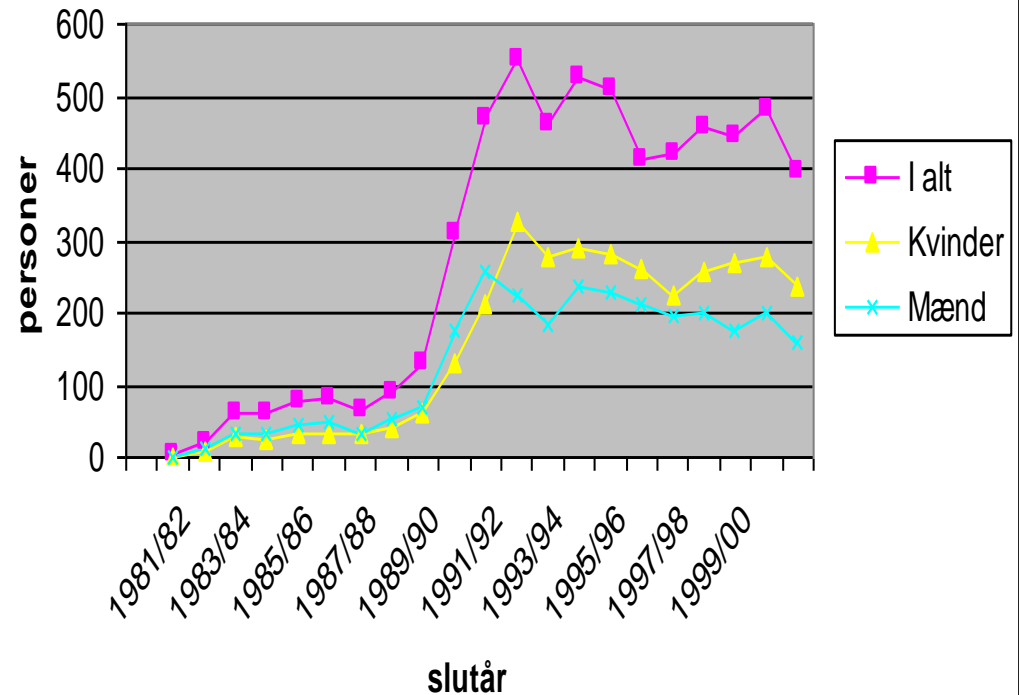
Aasianni arnanut inuusuttunut efterskolimi atuartut siulliit, 1934. Efterskole nivarsissat ungataamuppoq. Ass.: Ilisimaneqanng. Namim pigisaaq.

Qaqtortumeersut sisamat Nuummiit eqqaaneersullu, ataaseq Si-simiunersooq tallimmat Diskobugtimeersut, ataaserlu Upernavimmeersooq.

Uanga iluanaarlunga ukiussaataitaasut naammatissimagallarlugit ilaavunga, kujasimmerpaameersutluga, tassa Nunap Isuata eqqaanecerama. Taamanikkut pissutsit naapertorlugit angalarujussuarnissarput siqqullugu piukkunnarnerluta atuarfimmi annerusumi misilitsittussaavugut, uagut Kujataamiut Qaqtortumi. Ila, pissangananaaq, aatsaat misilinneqartussaagami, nunatsini pissanngatigineqaqaluni.

Avannaanut pinnerput uatsiniut Kujataarmiunusunut allanaarsinaqaaq. Oqaasii allaaqaat, qimmerpassuillu ersinaqahituk.

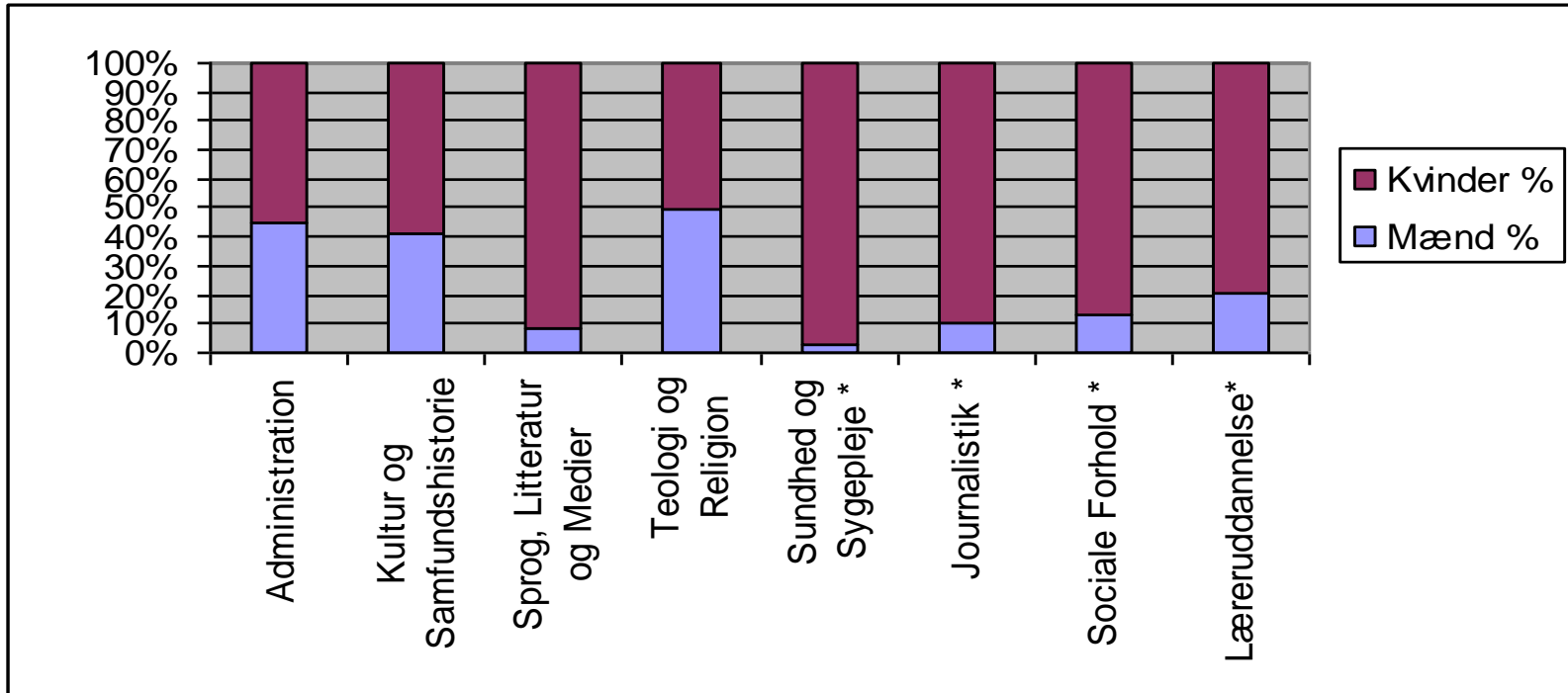
Personer der har fuldført en kompetencegivende uddannelse 1980/81-2000/01 fordelt på køn

Dimittender 2009 - Ilisimatusarfik

Studerende ved Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet, 2009. Fordelt på køn.

Kilde: Administrationen ved Ilisimatusarfik, Grønlands Universitet, 2009.
Bemærkning: * angiver, at instituttet udbyder en professionsbacheloruddannelse

Fuldførte uddannelsesforløb

Tabel 9. Antal fuldførte uddannelsesforløb og den gennemsnitlige alder ved afslutningen i 2005 - 2009 fordelt efter uddannelse, køn og afslutningsår

	2005	2006	2007	2008	2009	Middel
	Antal					
Kompetencegivende uddannelser i alt	413	401	466	472	518	454
Mænd i alt	150	174	208	186	234	190
Faglige grunduddannelser	90	127	142	139	173	134
Kortere videregående uddannelser	31	25	41	32	39	34
Videregående uddannelser	27	22	25	15	22	22
Øvrige uddannelser	2	-	-	-	-	2
Kvinder i alt	263	227	258	286	284	264
Faglige grunduddannelser	156	138	153	170	158	155
Kortere videregående uddannelser	72	61	69	85	76	73
Videregående uddannelser	34	27	35	31	49	35
Øvrige uddannelser	1	1	1	-	1	1

Grønlands politiske udvikling

- 1972** Kravet om selvstyre fremføres første gang i Landsrådet
- 1973** Grønland bliver medlem af EF
- 1977** Politisk debat om retten til undergrunden
- 1977** Siumut (socialdemokratisk)
- 1978** Atassut (liberalt)
- 1978** Inuit Ataqatigiit, IA (venstreorienteret)
- 1979** Hjemmestyre indføres
- 2009** 18 kommuner afløses 1. januar af 4 storkommuner.
- 2009** 'Systemskifte' efter valget den 2. juni. Siumut danner for første gang opposition. Inuit Ataqatigiit (IA), Demokraterne og Kandidatforbundet danner regering.
- 2009** 21. juni Loven om Selvstyre træder i kraft på nationaldagen

En kunstnerisk repræsentation af Selvstyret (Julie Edel Hardenberg)

Ligestilling og ligestillingsloven

- ***§ 1. Lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, såvel i privatlivet som i alle samfundets funktioner, herunder lige indflydelse og lige muligheder, med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd. Lovens formål er desuden at modvirke direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn.***

Kvinder i politik

Arnaq piginnaanertooq, Kalaallillu Nunaata oqaluttuarisaa-
nerani qaangiinnarneqarsinnaanngitsoq ukiuni angusaani
qamannga pisumik qutsavigalugu pilluaqqarput.

Qutsavigaakka atuakkap uuma suliarinerani ilanngussisut
assinillu atukkiisut.

Kaaleeraq Møller, Sisimiut 6. januar 1992

Ukiariartulersin
tamatumalu naj
sarpoq imaq aq
qaqqanut port
leqqiullutik soor
tut.

Allattuuqaqqa
taamanilumi alle
uiarsaarterara
ngillattaq qaar
riarlutik nusuka
liullutillu alermi

Amerlanerit
tungaatigut siss
tuapaatsiaqarlun

Ullut tamakk
pallappoq: „Jua
reermata Uumm
geqaat. Niviars
Juuliaanna ernist
laaleq Juaanna k
aakkunniit qulliu
luinnartooq ivippa

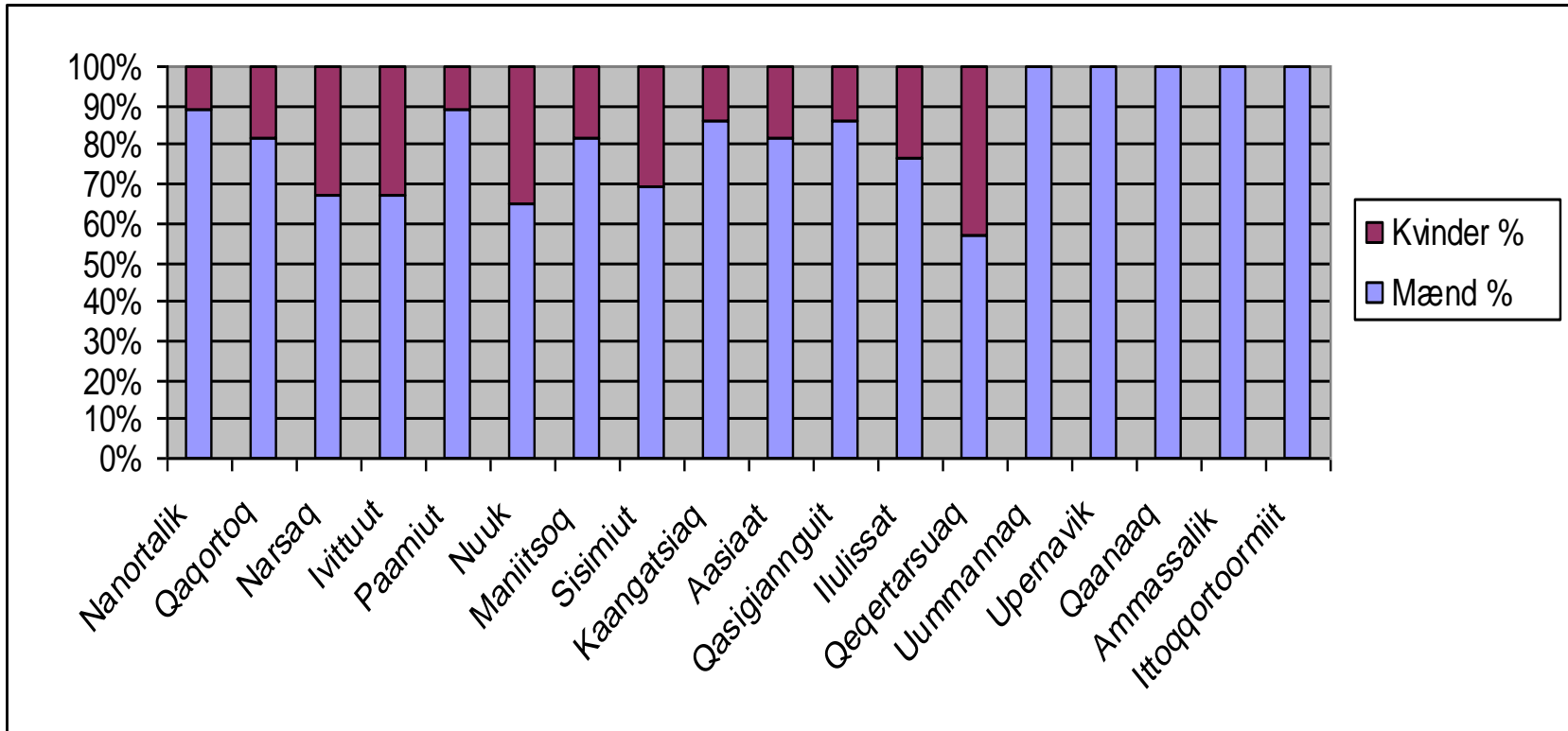
Niviarsiarann;

Ullut tamakkt
siarannguullu inu
laq pisaqamaqalu

Piniartut unu
Nuunnguamiit ui
ungasialuarluti
angimmat.

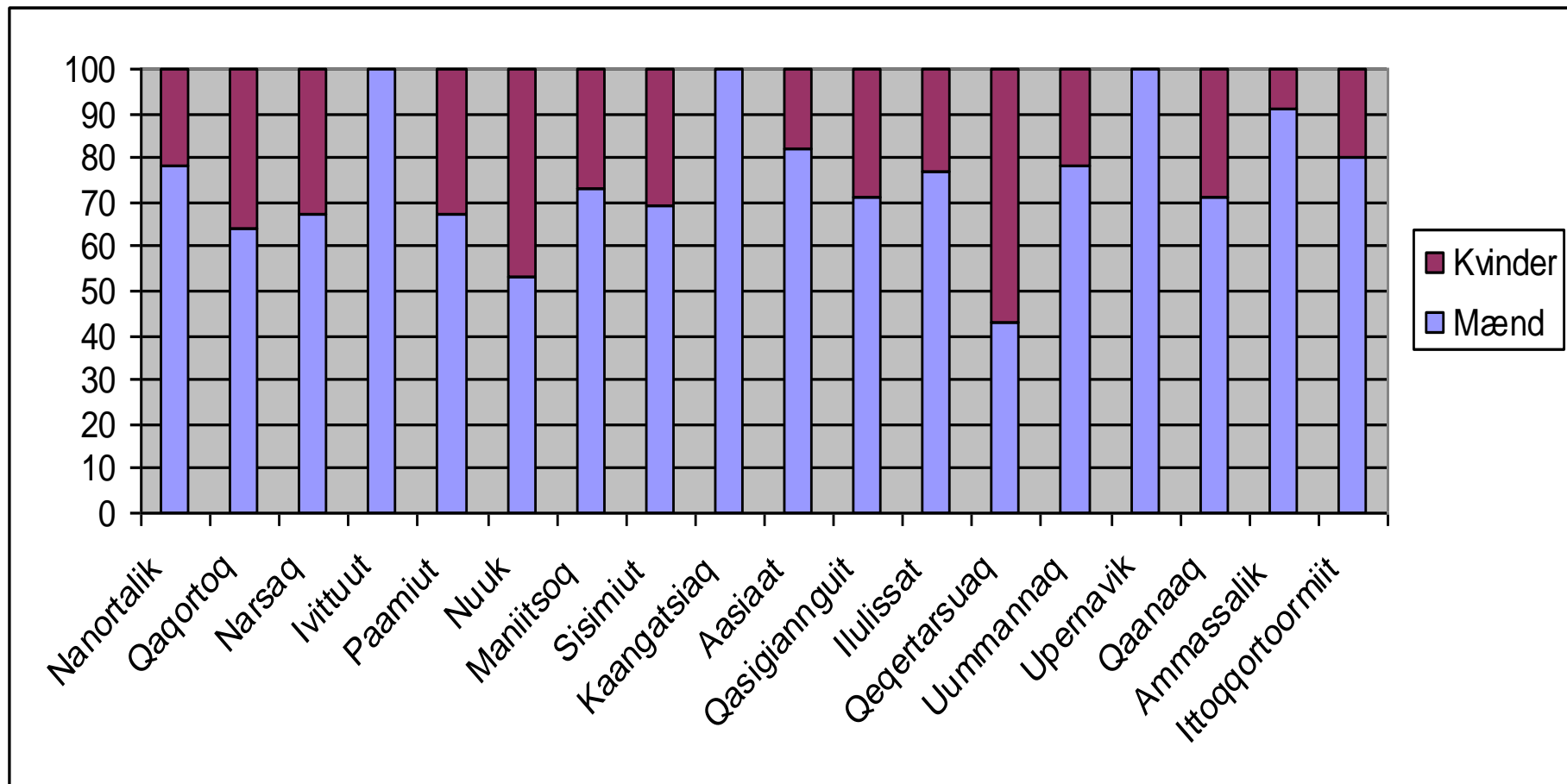
Ulloq tassa au

Kvinder i kommunale valg, 2001

Kilde: Valgbøger fra de respektive år

Kvinder og mænd i kommunale valg 2005 – andel i (%)

Hovedkilder: Grønlands Hjemmestyre www.valg.gl og kommunalbestyrelses-mødereferater

Naalakkersuisut (parlamentet)

Kuupik Kleist (IA)
Landsstyreformand

Ane Hansen (IA)
Fiskeri, Fangst og Landbrug

Agathe Fontain (IA)
Sundhed

Jens B. Frederiksen (D)
Infrastruktur, Boliger og Miljø

Ove Karl Berthelsen (IA)
Erhverv

Mimi Karlsen (IA)
Kultur, Uddannelse,
Forskning, Kirke

Palle Christiansen (D)
Finanser

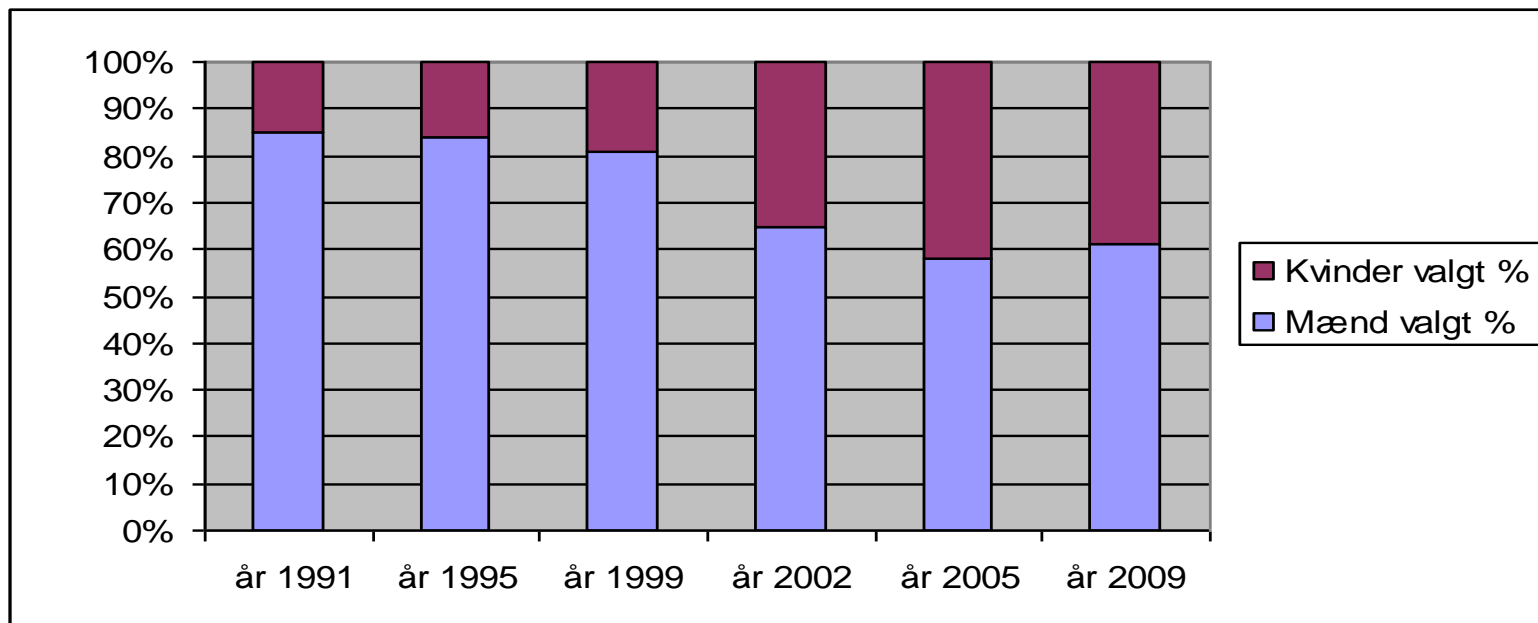

Maliina Abelsen (IA)
Familie

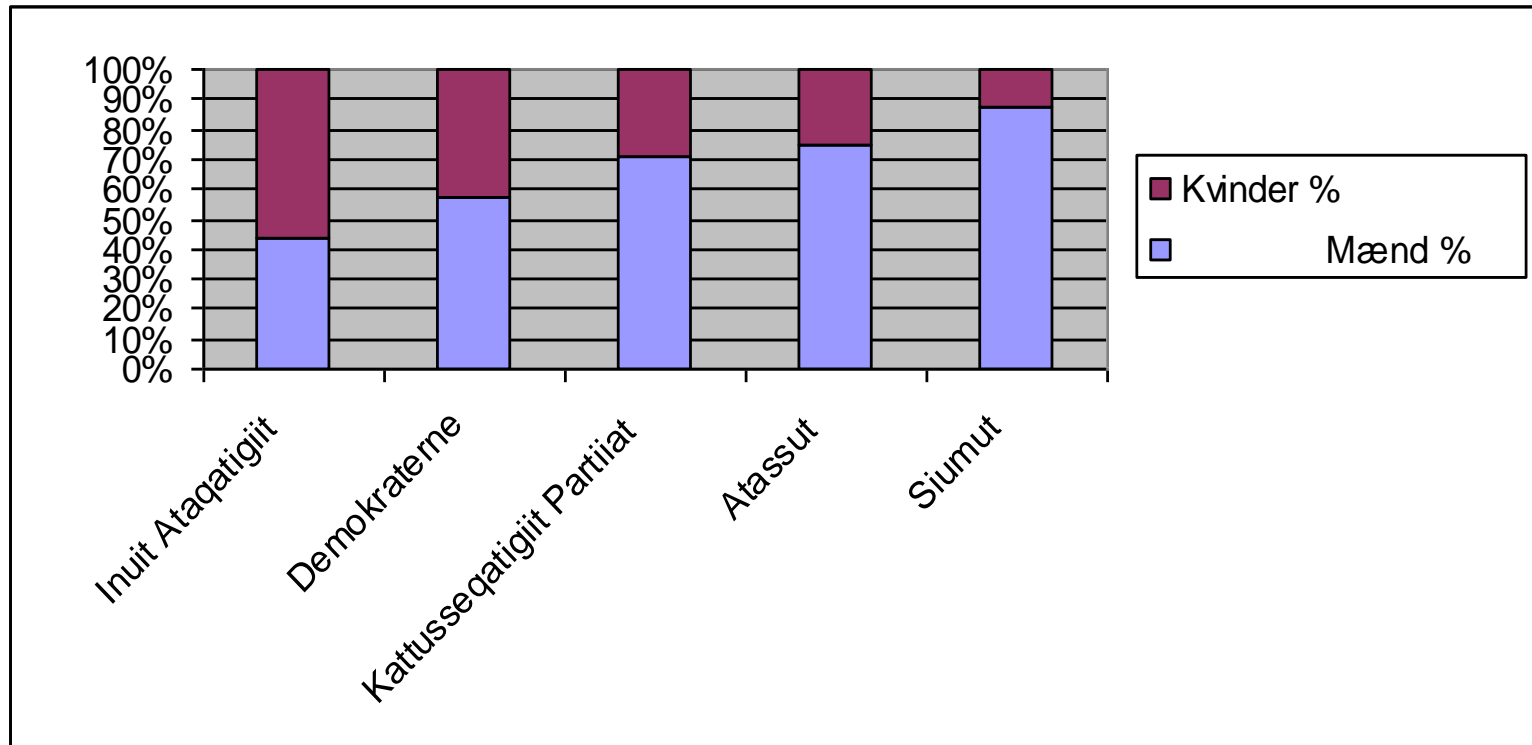
Anton Frederiksen (K)
Indenrigsanliggender

Kvinder og mænd i landstingsvalg andel (%).

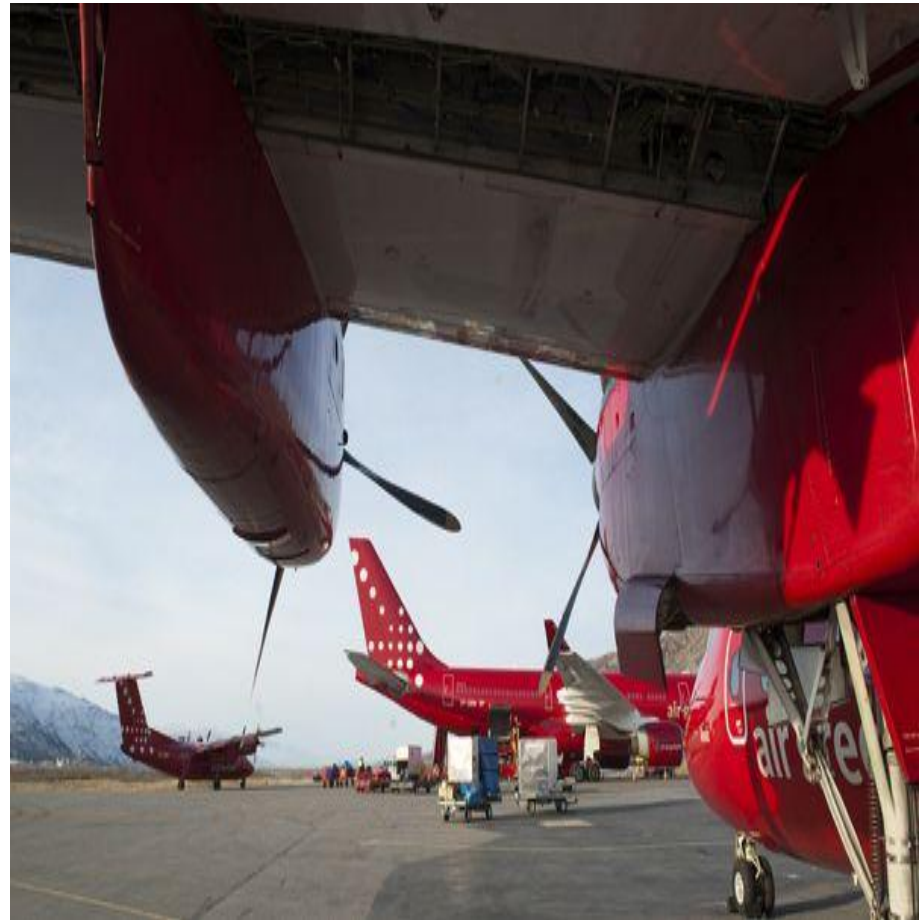
Kilde: Valgbøger fra de respektive år og Nordic Databank

Kvinder og mænd i partiernes hovedbestyrelser 1. maj 2009. Andel (%).

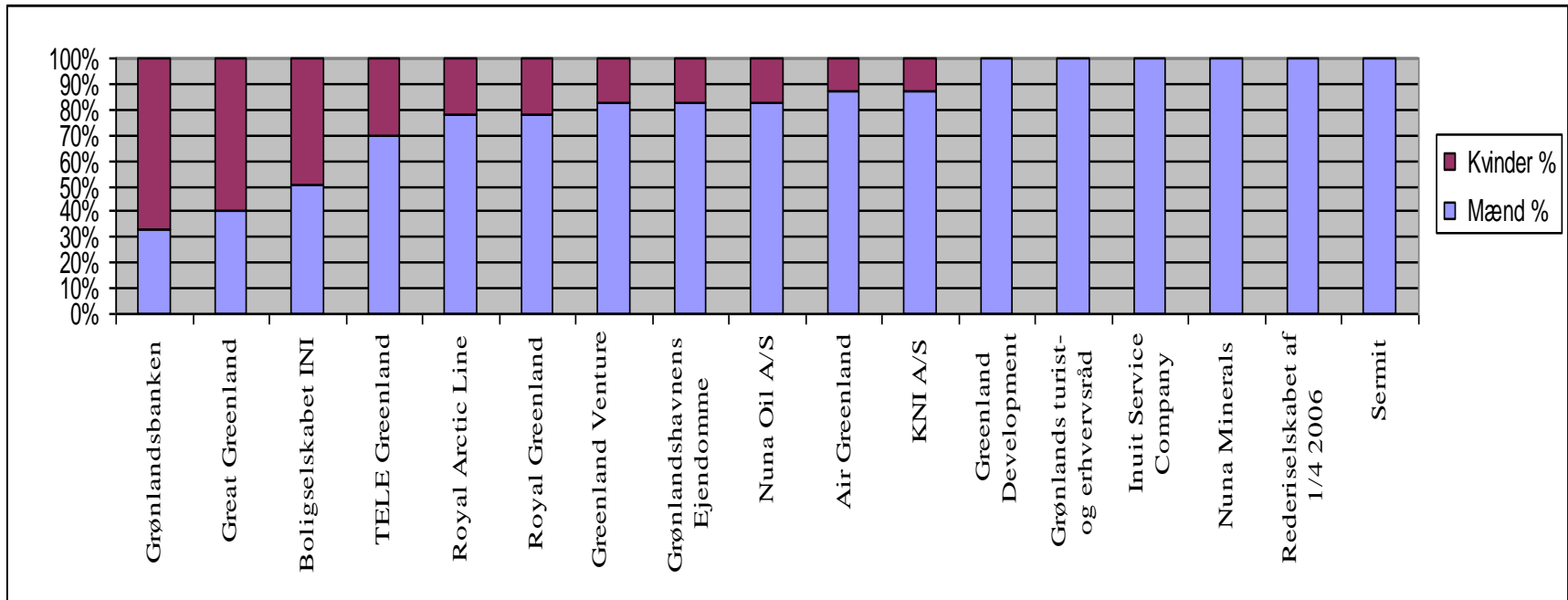

Kilde: Partiernes web-sider (juni 2009)

Bestyrelser i Selvstyrejede selskaber

Kvinder og mænd som bestyrelsesmedlemmer i selvstyrejede selskaber, maj 2009. Andel (%)

Kilde: Virksomhedernes hjemmesider og årsberetninger

Afsluttende bemærkninger

- I Grønland eksisterer ikke en løbende opdateret kønsbaseret statistik til monitorering af udviklingen i ligestillingen mellem kønnene.
- Der er ikke umiddelbart tilgængelig statistik om de private virksomheders kønsmæssige bestyrelses-sammensætning.
- Derfor har dataindsamlingen typisk bestået i at "gå til kilderne": valgbøger, partiers og interesseorganisationers samt den offentlige forvaltnings hjemmesider og andet informationsmateriale. De offentligt ejede selskabers ledelsesforhold har måttet hentes hos virksomhederne.
- Ud over status vedrørende ligestilling på de behandlede områder kan der således være grund til at anbefale udviklingen af en række indikatorer for ligestilling, som løbende ajourføres og offentliggøres.